

Monogràfic del butlletí de la Direcció General per a la Immigració

La immigració en xifres

Número 9, març de 2011

La població de nacionalitat pakistanesa a Catalunya

Presentació

En aquest novè número del butlletí de *La immigració en xifres* es presenta una selecció de dades sobre la població de nacionalitat pakistanesa que viu a Catalunya. Es tracta d'un col·lectiu jove que, tot i portar molt anys entre nosaltres, està conformat majoritàriament per homes. Es concentren al Barcelonès i treballen principalment en el sector primari o en el comerç. El volum de treballadors pakistanesos afiliats a la Seguretat Social s'ha incrementat durant 2010 i, a partir dels 16 anys, només un 17,8% de joves pakistanesos continua estudiant en centres reglats.

Sumari

Perfil demogràfic de la població pakistanesa

El col·lectiu pakistanès, amb 35.252 persones empadronades als municipis catalans, ocupa la novena posició en el rànquing de col·lectius estrangers presents al país. Arribats els anys setanta i vuitanta, el creixement més important es va produir a partir del 2001. Són una població jove (tenen una mitjana de 30,4 anys) però amb un gran desequilibri en la seva distribució per sexes, atès que hi ha 635 homes per cada 100 dones.

Distribució territorial

Només en un de cada cinc municipis catalans hi resideix alguna persona de nacionalitat pakistanesa. De fet, el col·lectiu pakistanès està concentrat en els municipis de la comarca del Barcelonès (molt especialment al barri del Raval de Barcelona) que registra més del 80% dels pakistanesos empadronats a Catalunya. També en alguns municipis de les Terres de l'Ebre es fa palesa la seva presència.

Mercat de treball

La seva participació en el mercat de treball es concentra en les feines no qualificades de tots els sectors laborals: construcció, agricultura i serveis, i també en la regència de petits negocis. La població pakistanesa va patir la crisi sobre tot durant 2009, en què es va multiplicar per 1,5 el nombre d'aturats registrats. Per contra, el 2010 les xifres d'atur es van mantenir i, en canvi, va créixer el nombre d'afiliats a la Seguretat Social.

Educació

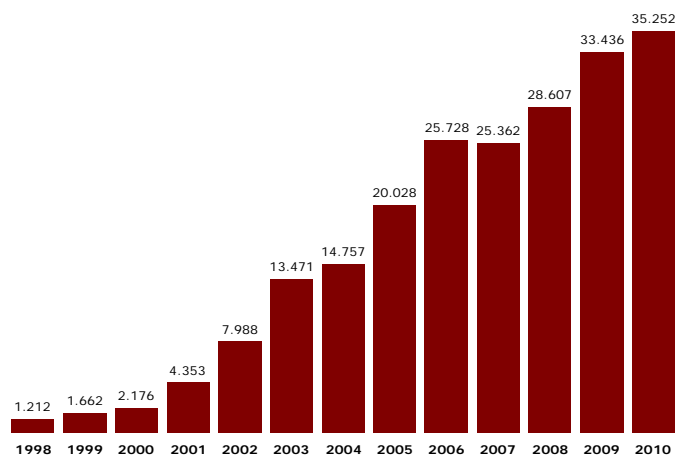
Actualment hi ha 2.947 alumnes pakistanesos matriculats als centres educatius catalans, que suposen el 2% del total d'alumnes estrangers. Es concentren en les etapes de Primària i Secundària Obligatoria. En els nivells post-obligatoris, però, no arriba al 18% el volum de nois i noies pakistanesos que continuen matriculats en centres reglats.

Perfil demogràfic de la població pakistanesa

Una immigració present des dels anys setanta

A 1 de gener de 2010 constaven empadronades a Catalunya 35.252 persones de nacionalitat pakistanesa, el 3% de la població estrangera present al país. Actualment constitueixen la novena nacionalitat més nombrosa (el sisè col·lectiu entre els extracomunitaris i el segon entre els països asiàtics, després de la Xina).

Evolució de la població pakistanesa empadronada. Catalunya. 1998-2010

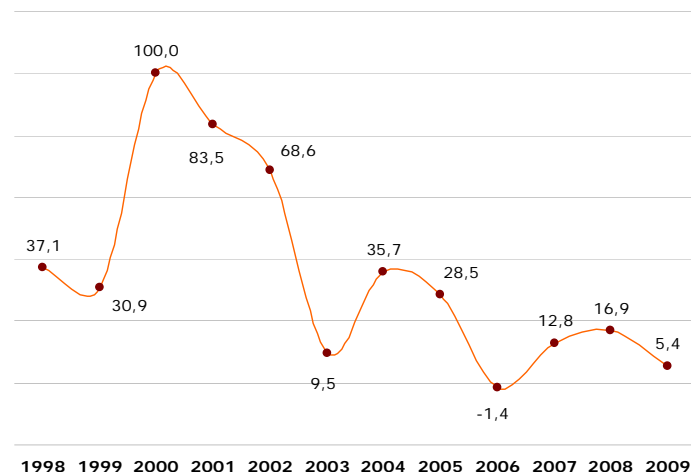

Font: Idescat, padró d'habitants a 1 de gener de cada any

Tot i que la població pakistanesa és present des dels anys setanta, el seu creixement ha estat més notable des de que va començar el nou segle, especialment l'any 2001, en què hi va haver una de les regularitzacions extraordinàries de l'Estat espanyol i més de 7.300 pakistanesos se'n van beneficiar.

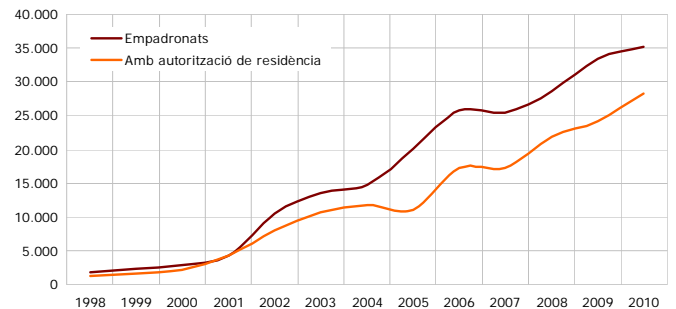
El 62% dels pakistanesos empadronats al conjunt de l'Estat viuen a Catalunya; el 56% a la província de Barcelona.

Creixement interanual de la població pakistanesa empadronada a Catalunya. 1998-2009

Font: Idescat, padró d'habitants a 1 de gener de cada any

Evolució del volum d'autoritzacions de residència en vigor de la població pakistanesa. Catalunya. 1998-2010

Font: **Empadronats:** Idescat, padró d'habitants a 1 de gener de cada any; **Residents:** MTIN. OPI. Dades a 31 de desembre de l'any anterior

Naturalitzacions, nacionalitat i lloc de naixement

En els darrers sis anys 667 ciutadans pakistanesos residents a Catalunya han obtingut la nacionalitat espanyola, un 61% del total de nacionalitzats al conjunt de l'Estat espanyol.

Evolució de les nacionalitzacions per residència concedides a ciutadans pakistanesos. 2004-2009

	Catalunya	Resta de l'Estat	Total	% Catalunya
2004	72	81	153	47,1
2005	77	70	147	52,4
2006	80	67	147	54,4
2007	116	60	176	65,9
2008	148	60	208	71,2
2009	174	88	262	66,4
Total	667	426	1.093	61,0

Font: MTIN. Anuaris estadístics, diversos anys

El 95,2% de la població de nacionalitat pakistanesa que viu a Catalunya ha nascut al Pakistan, mentre que només un 4,6% (majoritàriament els menors de 6 anys) han nascut a l'Estat espanyol.

Distribució de la població de nacionalitat pakistanesa per país de naixement. Catalunya. 2010

Edat	Nascuts a Pakistan	Nascuts a l'Estat espanyol	Nascuts a d'altres països	Total
Fins a 5 anys	619	1.456	12	2.087
De 6 a 10 anys	934	137	10	1.081
D'11 a 15 anys	1.225	17	5	1.247
Més de 15 anys	30.788	13	36	30.837
Total	33.566	1.623	63	35.252

Font: Idescat, padró continu a 1 de gener de 2010

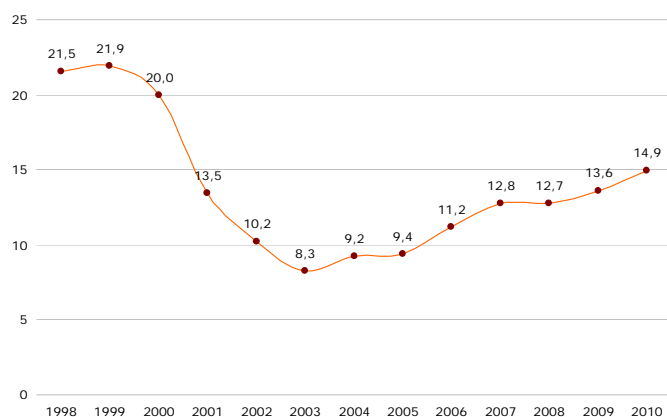
La immigració en xifres

Entrades i sortides de pakistanesos a Catalunya

El flux migratori pakistanès ha passat per tres fases:

- 1) Durant la dècada dels anys setanta es produeix la primera arribada d'homes pakistanesos sols procedents d'altres països europeus, principalment;
- 2) A finals dels anys vuitanta i fins a mitjans dels noranta hi ha una fase d'assentament i s'inicia, amb les reunificacions familiars, la feminització del col·lectiu;
- 3) Des de finals dels anys noranta, el perfil del flux torna a canviar i destaquen de nou les entrades d'homes sols i de mitjana edat. El percentatge de dones, que el 1998 era del 21,9%, va tornar a disminuir fins al 8,3% l'any 2003.

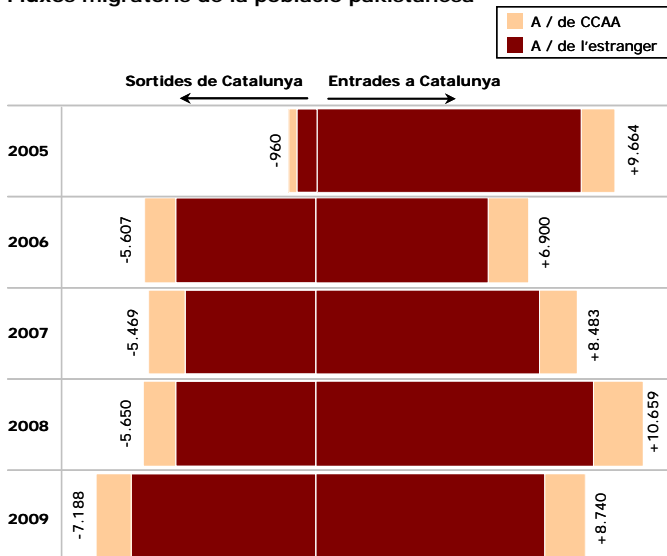
Evolució del pes de les dones entre la població pakistanesa. Catalunya. 1998-2010

Font: Idescat, padró d'habitants a 1 de gener de cada any

Respecte a l'evolució recent, els saldos migratoris, tant respecte a l'estranger com respecte a la resta de Comunitats Autònomes de l'Estat, han estat sempre positius.

Fluxos migratoris de la població pakistanesa

Font: Idescat. Estadística de Variacions Residencials

En 2009 es van registrar 8.740 altes de persones de nacionalitat pakistanesa, el 85% procedents de l'estranger.

Sis de cada deu altes de pakistanesos als padrons catalans van ser homes de 20 a 39 anys.

Entrades (altes) de persones pakistaneses a Catalunya. 2009

Grups d'edat	Total	Homes	Dones
Menor de 20 anys	1.322	856	466
De 20 a 29 anys	3.143	2.898	245
De 30 a 39 anys	2.746	2.519	227
De 40 a 49 anys	1.214	1.034	180
De 50 a 59 anys	274	242	32
De 60 i més anys	41	32	9
Total	8.740	7.581	1.159

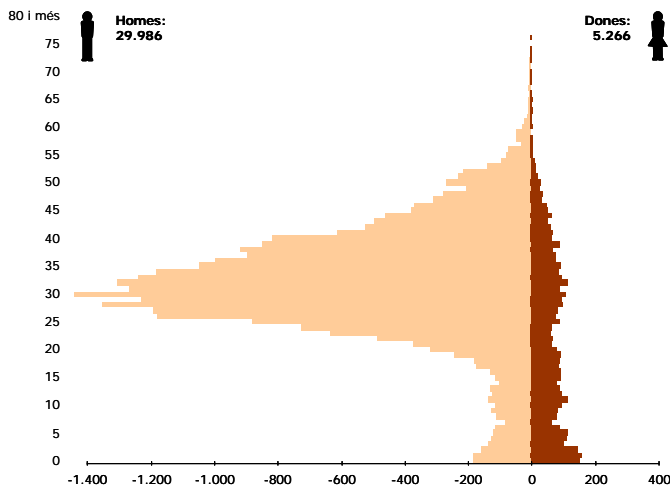
Font: Idescat. Estadística de Variacions Residencials 2009

La immigració de dones de manera independent o a través del procés de reagrupament familiar no s'ha efectuat amb la intensitat que sí s'ha registrat entre altres col·lectius que porten menys temps instal·lats a Catalunya.

Una piràmide jove però molt desequilibrada per sexes

Aquesta immigració, constituïda principalment per homes sols, fa que l'índex de masculinitat sigui de 570 homes per cada 100 dones. En la franja dels 30 als 44 anys s'arriben a comptabilitzar 1.154 homes per cada 100 dones. La mitjana d'edat és de 30,4 anys, quasi bé 12 menys que la mitjana dels espanyols. És, per tant, un col·lectiu d'homes joves.

Piràmide de la població pakistanesa. Catalunya. 2010

Font: Idescat, padró continu a 1 de gener de 2010

Tot i a l'escassa presència de dones pakistaneses, dels 50 matrimonis celebrats a Catalunya en 2009 i protagonitzats per elles, només 5 van ser amb homes pakistanesos. Per la seva banda, els homes pakistanesos també es van casar majoritàriament amb dones espanyoles.

Matrimonis mixtos. Catalunya. 2009

Nacionalitat dona	Nacionalitat home			Total
	Espanya	Pakistan	Altres	
Espanya	18.433	55	2.234	20.722
Pakistan	36	5	9	50
Altres	3.963	29	1.849	5.841
Total	22.432	89	4.092	26.613

Font: Idescat, Moviment natural de la població, 2009

La immigració en xifres

Anàlisi territorial

Només a un de cada cinc municipis catalans hi resideix alguna persona de nacionalitat pakistanesa. Ni tan sols en els municipis més grans està garantida la seva presència: hi ha dos municipis de més de 20.000 habitants on no hi consta cap persona pakistanesa empadronada: són Manlleu i Roses.

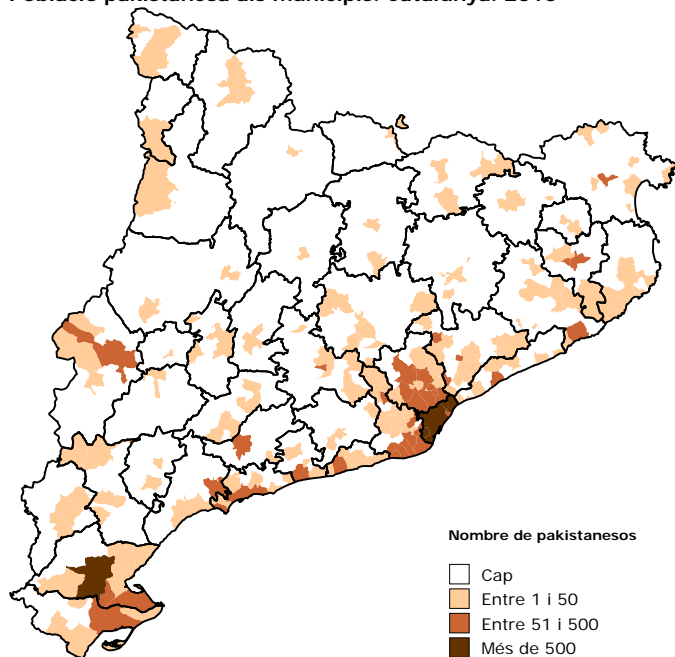
Distribució dels municipis segons grandària i pes de la població pakistanesa en el conjunt de la població. Catalunya. 2010

% de població pakistanesa sobre el total de població	Grandària dels municipis			Total municipis	%
	Menys de 5.000 habitants	De 5.000 a 20.000 habitants	Més de 20.000 habitants		
Sense pakistanesos	667	58	2	727	76,8
Fins al 1%	65	85	55	205	21,7
Entre l'1 i el 2%	1	1	6	8	0,8
Més del 2%	5	0	1	6	0,6
Total municipis	738	144	64	946	100,0
%	78,0	15,2	6,8	100,0	

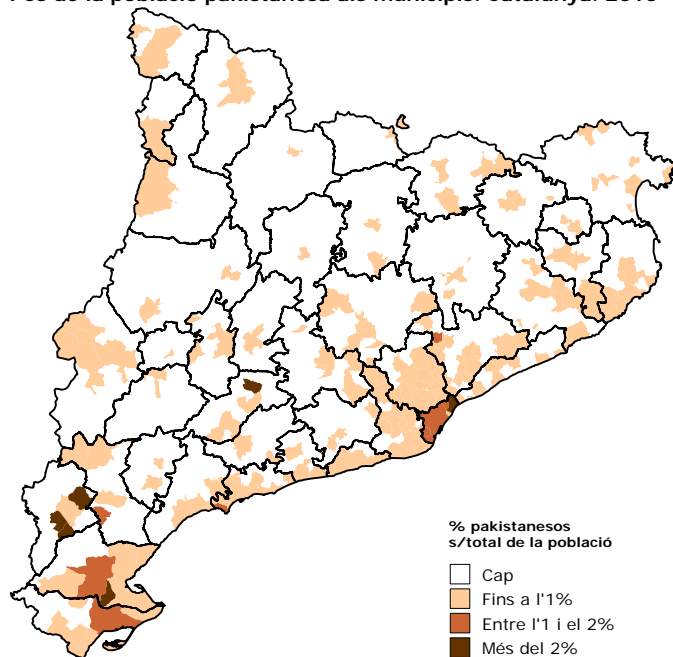
Font: Idescat, padró continu a 1 de gener de 2010

El gruix es concentra a l'àmbit metropolità, en municipis com Barcelona (especialment al barri del Raval), Badalona, l'Hospitalet de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet. Fora del Barcelonès hi ha una presència molt menor, però significativa, a les Terres de l'Ebre, que es configura com a segon nucli encapçalat per Tortosa (al Baix Ebre, juntament amb l'Aldea) i la Terra Alta: a municipis com Prat de Compte, Bot o Corbera d'Ebre és on el pes relatiu de la població pakistanesa assoleix els valors més alts, suposant més del 2% del total de població.

Població pakistanesa als municipis. Catalunya. 2010

Pes de la població pakistanesa als municipis. Catalunya. 2010

Municipis amb més volum de població pakistanesa

Municipi	Comarca	Població pakistanesa	% s/ total població
Barcelona	Barcelonès	17.893	1,10
Badalona	Barcelonès	5.462	2,50
Hospitalet de Llobregat	Barcelonès	2.899	1,12
Santa Coloma Gramenet	Barcelonès	1.657	1,38
Tortosa	Baix Ebre	586	1,70
Tarragona	Tarragonès	375	0,27
Salou	Tarragonès	308	1,14
Castelldefels	Baix Llobregat	305	0,49
Montcada i Reixac	Vallès Occidental	278	0,83
Sabadell	Vallès Occidental	259	0,12

Municipis amb major proporció de població pakistanesa

Municipi	Comarca	Població pakistanesa	% s/ total població
Conesa	Conca de Barberà	4	3,33
L'Aldea	Baix Ebre	140	3,20
Prat de Comte	Terra Alta	5	2,53
Badalona	Barcelonès	5.462	2,50
Bot	Terra Alta	16	2,34
Corbera d'Ebre	Terra Alta	26	2,22
Tortosa	Baix Ebre	586	1,70
Sant Feliu de Codines	Vallès Oriental	99	1,70
Santa Coloma Gramenet	Barcelonès	1.657	1,38
Miravet	Ribera d'Ebre	10	1,25

Font: Idescat, padró continu a 1 de gener de 2010

Monogràfic del butlletí de la Direcció General per a la Immigració

La immigració en xifres

Catalunya té una mitjana de 0,47 persones pakistaneses empadronades per cada 100 habitants, una proporció molt similar al Montsià. Hi ha 24 comarques on la població pakistanesa no arriba al 0,10% de la població total.

El Barcelonès triplica aquesta proporció i concentra pràcticament el 80% dels pakistanesos empadronats a Catalunya. La segueixen les comarques del Baix Llobregat (4,1%), el Vallès Occidental (4,1%) i, ja cap al sud, el Baix Ebre (2,4%) i el Tarragonès (2,30%). Per contra, a les Garrigues no consta empadronada cap persona de nacionalitat pakistanesa.

Distribució comarcal de la població de nacionalitat pakistanesa empadronada a Catalunya. 2010

Comarques	Recomptes de població			% de població pakistanesa		
	Total població	Població de nacionalitat estrangera	Població de nacionalitat pakistanesa	Sobre el total de població de la comarca	Sobre el total d'estrangers de la comarca	Sobre el total de població pakistanesa
Alt Camp	45.326	6.485	55	0,12	0,85	0,16
Alt Empordà	140.262	39.258	140	0,10	0,36	0,40
Alt Penedès	104.589	13.011	20	0,02	0,15	0,06
Alt Urgell	22.005	3.346	7	0,03	0,21	0,02
Alta Ribagorça	4.278	735	2	0,05	0,27	0,01
Anoia	118.057	11.939	129	0,11	1,08	0,37
Bages	185.117	22.011	45	0,02	0,20	0,13
Baix Camp	190.440	36.317	157	0,08	0,43	0,45
Baix Ebre	82.222	16.621	838	1,02	5,04	2,38
Baix Empordà	133.221	29.428	49	0,04	0,17	0,14
Baix Llobregat	798.468	95.471	1.448	0,18	1,52	4,11
Baix Penedès	99.786	15.753	95	0,10	0,60	0,27
Barcelonès	2.251.029	404.900	28.156	1,25	6,95	79,87
Berguedà	41.683	4.265	7	0,02	0,16	0,02
Cerdanya	18.549	3.080	11	0,06	0,36	0,03
Conca de Barberà	21.437	2.763	13	0,06	0,47	0,04
Garraf	144.657	23.490	114	0,08	0,49	0,32
Garrigues	20.413	2.616	1	0,00	0,04	0,00
Garrotxa	55.439	8.600	21	0,04	0,24	0,06
Gironès	181.153	38.507	188	0,10	0,49	0,53
Maresme	430.997	53.902	162	0,04	0,30	0,46
Montsià	72.333	15.758	333	0,46	2,11	0,94
Noguera	40.130	6.804	11	0,03	0,16	0,03
Osona	153.499	22.894	21	0,01	0,09	0,06
Pallars Jussà	13.978	2.062	1	0,01	0,05	0,00
Pallars Sobirà	7.646	1.227	3	0,04	0,24	0,01
Pla de l'Estany	30.660	4.832	13	0,04	0,27	0,04
Pla d'Urgell	37.371	7.375	3	0,01	0,04	0,01
Priorat	10.145	1.202	6	0,06	0,50	0,02
Ribera d'Ebre	24.082	3.924	46	0,19	1,17	0,13
Ripollès	26.580	2.221	34	0,13	1,53	0,10
Segarra	22.940	5.888	39	0,17	0,66	0,11
Segrià	205.724	38.601	201	0,10	0,52	0,57
Selva	171.037	36.617	156	0,09	0,43	0,44
Solsonès	13.730	1.971	18	0,13	0,91	0,05
Tarragonès	249.718	49.749	812	0,33	1,63	2,30
Terra Alta	12.931	1.742	51	0,39	2,93	0,14
Urgell	37.322	7.184	37	0,10	0,52	0,10
Val d'Aran	10.206	2.249	6	0,06	0,27	0,02
Vallès Occidental	886.530	107.203	1.440	0,16	1,34	4,08
Vallès Oriental	396.691	46.537	363	0,09	0,78	1,03
Total Catalunya	7.512.381	1.198.538	35.252	0,47	2,94	100,00

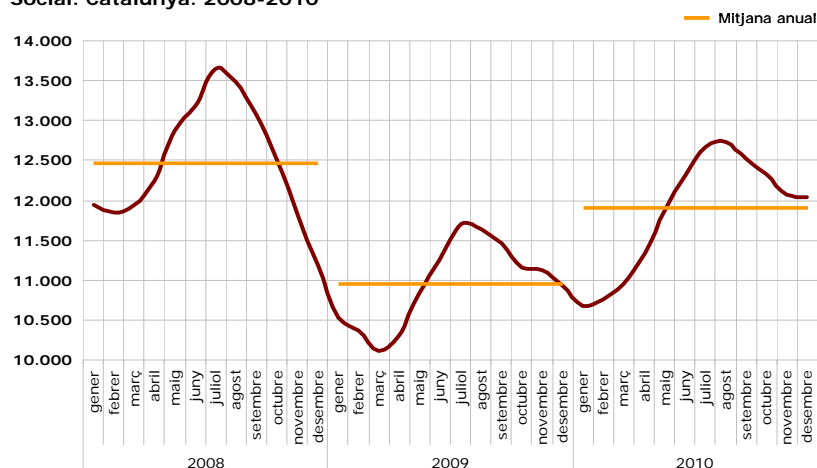
Font: Idescat, padró continu a 1 de gener de 2010

Mercat de treball

Afiliacions a la Seguretat Social

El 31 de desembre de 2010 constaven més de 12.000 treballadors pakistanesos afiliats a la Seguretat Social, un 3% del total d'afiliacions estrangeres. Això significa que pràcticament un 41% dels pakistanesos en edat laboral cotitzen a la Seguretat Social.

Evolució del nombre de treballadors pakistanesos afiliats a la Seguretat Social. Catalunya. 2008-2010

Font: MTIN. Boletín de Estadísticas Laborales

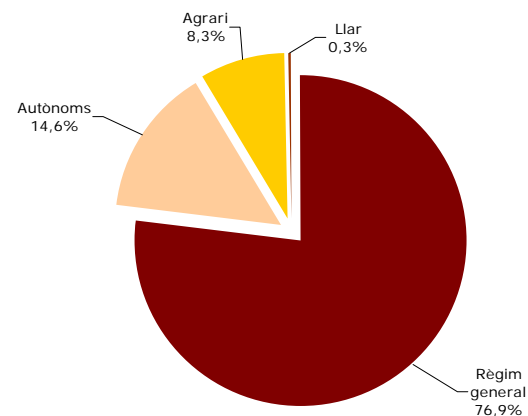
L'evolució recent mostra que el col·lectiu pakistanès va patir la crisi més forta durant 2009 i que en 2010 es va iniciar una remuntada. De fet, la mitjana de treballadors pakistanesos afiliats durant l'any 2010 va ser de 11.869, 623 per sota dels 12.479 treballadors que va registrar de promig l'any 2008, però 904 més que els 10.952 de l'any 2009. Els afiliats de nacionalitat espanyola, per contra, en 2010 han continuat perdent volum i han passat d'un promig de 2,91 milions d'afiliats en 2008 a 2,74 milions en 2009 i a 2,69 milions de 2010.

Sectors d'activitat

El 76,8% dels afiliats pakistanesos cotitzen en el Règim General mentre que un significatiu 14,6% cotitza en el sector d'Autònoms, generalment regentant negocis de queviures, locutoris, etc.

D'altra banda, un significatiu 8,3% cotitza en el sector Agrari, alguns dels quals són temporers que es traslladen allà on hi ha feina: la maduixa a la primavera, el préssec a l'estiu, el raïm a la tardor, l'oliva a l'hivern...

Règim de cotització dels afiliats pakistanesos. Catalunya. Desembre 2010

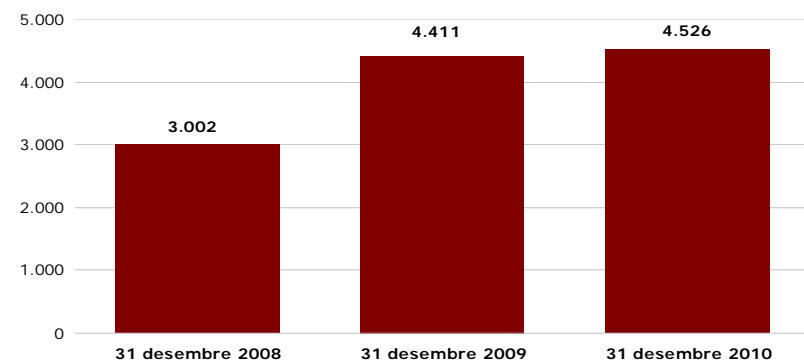

Font: MTIN. Boletín de Estadísticas Laborales

Atur registrat

Aquesta remuntada també queda reflectida en analitzar el volum de persones aturades registrades a les oficines del SOC. Així, entre 2009 i 2010 no es detecten gaires diferències, però sí respecte a l'any 2008. En els darrers dos anys, l'atur registrat ha crescut un 32,9% per al conjunt de la població, mentre que l'increment ha estat superior al 50% (s'ha multiplicat per 1,5) entre el col·lectiu pakistanès.

Evolució del nombre d'aturats de nacionalitat pakistanesa. Catalunya. 2008-2010

Font: Gabinet Tècnic, Departament d'Empresa i Ocupació

En el cas de les dones, el nombre d'aturades s'ha multiplicat per 3 en 2 anys i actualment suposen el 3,9% del total d'atur registrat.

Atur registrat per nacionalitat i sexe. Catalunya. 31 de desembre de 2010

	Total	Homes	Dones
Total	562.673	296.648	266.025
Nacionalitat espanyola	431.379	211.358	220.021
Nacionalitat estrangera	131.294	85.290	46.004
Nacionalitat pakistanesa	4.526	4.348	178

Font: Gabinet Tècnic, Departament d'Empresa i Ocupació

La immigració en xifres

Educació

En el curs 2009-2010 consten matriculats 2.947 alumnes de nacionalitat pakistanesa en els centres educatius de Catalunya, que suposen pràcticament un 2% dels alumnes estrangers i un 0,3% del total. El volum més gran es troba en l'etapa d'Educació Primària amb 1.168 alumnes matriculats, seguida de l'etapa de Secundària Obligatòria, amb prop de 1.000 alumnes pakistanesos. Un 13,5% de l'alumnat pakistanès estudia en centres de titularitat privada, proporció que puja fins al 18,6% entre els estudiants de l'ESO.

Alumnat matriculat als centres educatius segons nacionalitat. Catalunya. Curs 2009-2010

Titularitat	Nacionalitat dels alumnes	Total alumnes	2n cicle Educació Infantil	Educació Primària	Educació Secundària Obligatòria	Programa Qualificació Inicial (PQPI)	Batxillerat	Cicles Formatius
Total centres	Total alumnes	1.130.597	236.326	428.860	274.004	5.961	85.044	100.402
	Nacionalitat espanyola	978.295	212.973	368.343	225.518	4.145	78.115	89.201
	Nacionalitat estrangera	152.302	23.353	60.517	48.486	1.816	6.929	11.201
	Nacionalitat pakistanesa	2.947	554	1.168	971	27	87	140
	% pakistanesos s/total alumnes	0,3	0,2	0,3	0,4	0,5	0,1	0,1
Centres públics	Total alumnes	739.053	161.148	279.382	166.615	3.810	54.364	73.734
	Nacionalitat espanyola	610.615	140.529	227.091	127.433	2.515	48.333	64.714
	Nacionalitat estrangera	128.438	20.619	52.291	39.182	1.295	6.031	9.020
	Nacionalitat pakistanesa	2.548	498	1.031	790	21	82	126
	% pakistanesos s/total alumnes	0,3	0,3	0,4	0,5	0,2	0,6	0,2
Centres privats	Total alumnes	391.544	75.178	149.478	107.389	2.151	30.680	26.668
	Nacionalitat espanyola	367.680	72.444	141.252	98.085	1.630	29.782	24.487
	Nacionalitat estrangera	23.864	2.734	8.226	9.304	521	898	2.181
	Nacionalitat pakistanesa	399	56	137	181	6	5	14
	% pakistanesos s/total alumnes	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1

Font: Departament d'Ensenyament, matrícula definitiva del curs 2009-2010

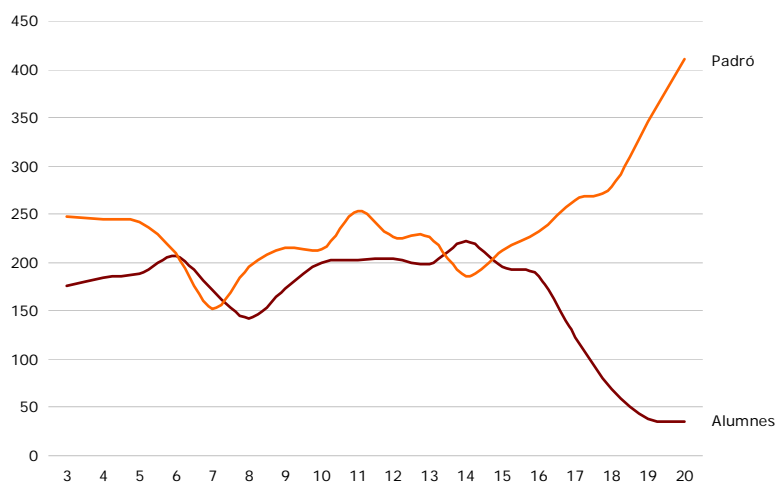
La comparació entre la població en edat escolar i el nombre d'alumnes matriculats posa de manifest el desajust que hi ha a partir dels 16 anys, edat en què l'escolarització ja no és obligatòria. A partir d'aquesta edat, només el 17,8% dels pakistanesos estudien en centres reglats, mentre que per al conjunt de la població aquesta proporció arriba al 40,9%.

Per sexes, en el col·lectiu d'alumnes pakistanesos matriculats en centres educatius catalans, 2 de cada 5 alumnes són noies.

Distribució dels alumnes matriculats per nacionalitat i sexe. Catalunya. Curs 2009-2010

	Total	Nois	Noies
Total alumnes	1.130.597	581.505	549.092
Nacionalitat espanyola	978.295	502.880	475.415
Nacionalitat estrangera	152.302	78.625	73.677
Nacionalitat pakistanesa	2.947	1.723	1.224

Comparativa entre la població pakistanesa en edat escolar i el nombre d'alumnes pakistanesos matriculats. Catalunya

Font: Alumnes matriculats (Departament d'Ensenyament, curs 2009-2010), i Padró continu a 1 de gener de 2010 (Idescat)